

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)

SSN Roman Sądej

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

w sprawie **I.G.**

oskarżonego z art. 157 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 7 grudnia 2017 r.,

skargi pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego J.R.

w trybie art. 539a k.p.k.,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w N.,

z dnia 18 lipca 2017 r., sygn. akt II Ka (...),

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w N.,

z dnia 28 listopada 2016 r., sygn. akt II K (...),

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

1. oddala skargę,

**2. obciąża oskarżyciela posiłkowego J. R. kosztami sądowymi
postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w N., wyrokiem z dnia 28 listopada 2016 r., sygn. akt II K (...), na podstawie art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec I.G. warunkowo umorzył na okres próby wynoszący rok, a na mocy art. 67 § 3 k.k. orzekł obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę poprzez zapłatę na rzecz oskarżyciela posiłkowego J.R. kwoty 20.000 zł.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego. Zarzucił obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k., i w

konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych odnośnie sprawstwa oskarżonego oraz wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w N. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Na skutek powyższej apelacji, Sąd Okręgowy w N. wyrokiem z dnia 18 lipca 2017 r., sygn. akt II Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w N.. Sąd podkreślił, że w sprawie doszło do rozbieżności stanowisk stron co do treści orzeczenia o warunkowym umorzeniu, to jest orzeczenia zadośćuczynienia dla pokrzywdzonego w wysokości kilkunastokrotnie wyższej niż uzgodniona. Wskazał również, że zachodziły wątpliwości co do okoliczności popełnienia czynu zarzucanego oskarżonemu. W tej sytuacji konieczne było przeprowadzenie przez Sąd pierwszej instancji rzetelnej oceny dowodów, respektującej wymogi art. 7 k.p.k., w warunkach rozprawy głównej. Podniósł też, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie spełnia wymogu art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., gdyż nie przedstawia oceny wiarygodności dowodów oraz nie tłumaczy przesłanek dokonanej przez sąd oceny poszczególnych środków dowodowych.

Od powyższego prawomocnego wyroku skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego J.R., zarzucając przedmiotowemu orzeczeniu naruszenie art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 40 § 1 pkt 6 k.p.k. polegające na rozpoznaniu apelacji przez sędziego Sądu Okręgowego A.P. podlegającego wyłączeniu z mocy ustawy, a to wobec rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w N. z dnia 13 stycznia 2017 r., sygn. akt II K (...) o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 28 listopada 2016 r., sygn. akt II K (...), co nastąpiło postanowieniem Sądu Okręgowego w N. z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt II Kz (...), co skutkowało tym, że kontroli merytorycznej postanowienia Sądu Okręgowego w N. z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt II Kz (...) zaniechano, pomimo, że powinna ona nastąpić przy rozpoznawaniu apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 28 listopada 2016 r., sygn. akt II K (...) jednakże w sprawie orzekał ten sam sędzia, co przełożyło się na pominięcie w całości uchybień jakich dopuszczono się przy rozpoznawaniu zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w N. z dnia 13 stycznia 2017 r., sygn. akt II K (...). W związku z

powyższym skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w N. i przekazanie temu sądowi sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga nie mogła zostać uwzględniona.

Podstawą skuteczności nadzwyczajnego środka zaskarżenia uregulowanego w art. 539a § 1 k.p.k. jest wykazanie, stosownie do § 3 tego przepisu, że wydanie – na etapie postępowania apelacyjnego – orzeczenia kasatoryjnego naruszało art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. lub też, że przy wydaniu tego orzeczenia wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k.

W niniejszej sprawie autor skargi powołał się na tę drugą podstawę. Podniósł, że w wydaniu wyroku Sądu Okręgowego w N. z dnia 18 lipca 2017 r., sygn. akt II Ka (...), uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w N. z dnia 28 listopada 2016 r., sygn. akt II K (...), brał udział sędzia Sądu Okręgowego – A.P., podlegający wyłączeniu na podstawie art. 40 § 1 pkt 6 k.p.k., co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., a to wobec rozpoznania zażalenia obrońcy oskarżonego na postanowienie Sądu Rejonowego w N. z dnia 13 stycznia 2017 r. o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku tego Sądu z dnia 28 listopada 2016 r. i przywrócenia oskarżonemu – postanowieniem Sądu Okręgowego w N. z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt II Kz (...), terminu do złożenia takiego wniosku.

Ze stanowiskiem skarżącego nie można się zgodzić, jako że sędzia Sądu Okręgowego – A.P. nie brał udziału w wydaniu zaskarżonego apelacją orzeczenia, to jest wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 28 listopada 2016 r., sygn. akt II K (...), lecz podejmował decyzję w kwestii incydentalnej w toczącym się w tej sprawie postępowaniu odwoławczym. Mianowicie, w ramach kontroli instancyjnej kontrolował postanowienie Sądu Rejonowego w N. z dnia 13 stycznia 2017 r. o odmowie przywrócenia terminu do dokonania określonej czynności, wydane przez sędziego Sądu Rejonowego G.K.. Skoro w tej sprawie kontroli apelacyjnej podlegał wyrok Sądu Rejonowego w N. z dnia 28 listopada 2016 r., a ponad wszelką wątpliwość udział w jego wydaniu sędzia Sądu Okręgowego A.P. nie brał, brak było podstaw do jego wyłączenia na podstawie art. 40 § 1 pkt 6 k.p.k. od

rozpoznania apelacji obrońcy oskarżonego i wydania kwestionowanego obecnie wyroku. Podniesiony w skardze zarzut naruszenia art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 40 § 1 pkt 6 k.p.k. jest więc chybiony.

Podkreślenia ponadto wymaga, że przyczyna wyłączenia sędziego określona w art. 40 § 1 pkt 6 k.p.k. ma na celu uniknięcie sytuacji, w której sędzia kontrolowałby własne orzeczenie lub zarządzenie w ramach kontroli instancyjnej. Ratio legis tego unormowania wskazuje, że sędzia nie może uczestniczyć w orzekaniu jako członek składu sądu odwoławczego, gdy przedmiotem kontroli odwoławczej jest rozstrzygnięcie, w którego wydaniu brał udział. W takiej sytuacji trudno byłoby mu bowiem zachować obiektywizm (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2015 r., sygn. III KK 346/15, LEX nr 1918822). W tej sprawie przyczyną wyłączenia sędziego na podstawie art. 40 § 1 pkt 6 k.p.k. nie może być też, co oczywiste, wydanie w postępowaniu sądowym postanowienia z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt II Kz 41/17, o uwzględnieniu środka odwoławczego i przywróceniu oskarżonemu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego w N. z dnia 28 listopada 2016 r., na co powołuje się skarżący. Jak wyżej wskazano, rozpoznanie przez sędziego Sądu Okręgowego – A.P. zażalenia obrońcy oskarżonego na postanowienie Sądu Rejonowego w N. z dnia 13 stycznia 2017 r. o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o pisemne uzasadnienie wyroku, było czynnością procesową skutkującą wydaniem rozstrzygnięcia incydentalnego w postępowaniu odwoławczym i stanowiło kontrolę formalną zaskarżonego postanowienia. Do kontroli merytorycznej doszło dopiero po wniesieniu przez oskarżonego apelacji, czego nie mógł zakładać sędzia na etapie rozpoznawania zażalenia, nie mógł również wiedzieć jakie zarzuty zostaną wywiedzione. Za dowolne zatem uznać należy twierdzenia skarżącego, jakoby w oparciu o treść uzasadnienia postanowienia Sądu Okręgowego w N. z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt II Kz (...), możliwym było wykalkulowanie rozstrzygnięcia, jakie w przyszłości zapadnie w przypadku ewentualnego wniesienia, a następnie rozpoznania apelacji. Bez wątpienia sędzia rozpoznający zażalenie na postanowienie o odmowie przywrócenia terminu, nie rozstrzygał co do meritum sprawy, a wydając postanowienie nie przesądził o treści wyroku sądu

odwoławczego, zwłaszcza, że obydwie decyzje miały za przedmiot odrębne kwestie.

W tym stanie rzeczy, należało postanowić jak na wstępie. O kosztach sądowych postępowania skargowego rozstrzygnięto na podstawie art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 §1 k.p.k.

as